ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
z 30. júna 2005 *

Vo veci C-295/03 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, podané 2. júla 2003,

Alessandrini Srl, so sídlom v Trévise (Taliansko),

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, so sídlom v Brescii (Taliansko),

Arpigi SpA, so sídlom v Padove (Taliansko),

Bestfruit Srl, so sídlom v Miláne (Taliansko),

* Jazyk konania: taliančina.

Co-Frutta SpA, so sídlom v Padove,

Co-Frutta Soc. coop. arl, so sídlom v Padove,

Dal Bello Sife Srl, so sídlom v Padove,

Frigofrutta Srl, so sídlom v Palerme (Taliansko),

Garletti Snc, so sídlom v Bergame (Taliansko),

London Fruit Ltd, so sídlom v Londýne (Spojené kráľovstvo),

v zastúpení: W. Viscardini Donà a G. Donà, avvocati, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

odvolatelia,

ďalší účastník konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: C. Cattabriga a L. Visaggio, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Dal Ferro, avvocato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia C. Gulmann, R. Schintgen (spravodajca), G. Arestis a J. Klučka,

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. februára 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. apríla 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním navrhujú Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc a London Fruit Ltd, aby Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 10. apríla 2003 Alessandrini a i./ Komisia (T-93/00 a T-46/01, Zb. s. II-1635, ďalej len „napadnutý rozsudok"), ktorým bola zamietnutá žaloba, ktorou sa odvolatelia dovolávali na jednej strane zrušenia listu Komisie Európskych spoločenstiev č. 02418 z 26. januára 2000, ako aj náhrady ujmy, ktorú utrpeli na základe tohto listu (vec T-93/00), a na druhej strane zrušenia listu Komisie AGR 030905 z 8. decembra 2000, ako aj náhrady ujmy, ktorá im bola týmto listom spôsobená (vec T-46/01).

Právny rámec

Nariadenie (EHS) č. 404/93

2 Nariadenie Rady (EHS) č. 404/93 z 13. februára 1993 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388) od 1. júla 1993 nahradilo vo svojej hlave IV jednotlivé vnútroštátne režimy spoločným režimom obchodu s tretími krajinami. Bol zavedený rozdiel medzi „banánmi Spoločenstva" zozbieranými v Spoločenstve a „banánmi z tretích krajín" pochádzajúcimi z tretích krajín

s výnimkou afrických štátov, štátov Karibiku a Tichého oceánu (ďalej len „štáty AKT"), „tradičnými AKT banánmi" a „netradičnými AKT banánmi". Tradičné AKT banány a netradičné AKT banány (ďalej len „AKT banány") zodpovedali množstvám banánov vyvážaných štátmi AKT, ktoré v prvom prípade neprekračovali, v druhom prípade prekračovali množstvá zvyčajne vyvážané každým z týchto štátov, ako je to upravené v prílohe tohto nariadenia.

3 V zmysle článku 17 prvého pododseku nariadenia č. 404/93 podlieha dovoz banánov do Spoločenstva predloženiu dovoznej licencie. Túto licenciu vystavujú členské štáty na žiadosť ktorejkoľvek zainteresovanej strany bez ohľadu na miesto jej usadenia v Spoločenstve a bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia prijaté na vykonávanie článkov 18 a 19.

4 Článok 18 ods. 1 tohto nariadenia upravoval otvorenie ročnej colnej kvóty dvoch miliónov ton (čistá hmotnosť) pre dovozy banánov z tretích krajín a netradičných AKT banánov. V rámci colnej kvóty dovozy banánov z tretích krajín podliehali clu 100 ecu na tonu a dovozy netradičných AKT banánov podliehali nulovému clu. Článok 18 ods. 2 stanovoval, že dovozy netradičných AKT banánov a dovozy banánov z tretích krajín realizované mimo uvedenej kvóty podliehali clu 750 ecu na tonu a 850 ecu na tonu.

5 Článok 19 ods. 1 tohto nariadenia upravoval rozdelenie colnej kvóty, otvárajúc ju v rozsahu 66,5 % pre kategóriu prevádzkovateľov, ktorí predávali banány z tretích krajín a/alebo netradičné AKT banány (kategória A), v rozsahu 30 % pre kategóriu

prevádzkovateľov, ktorí predávali banány Spoločenstva a/alebo tradičné AKT banány (kategória B), a v rozsahu 3,5 % pre kategóriu prevádzkovateľov zriadených v Spoločenstve, ktorí začali predávať iné banány ako banány Spoločenstva a/alebo tradičné AKT banány od roku 1992 (kategória C).

6 Článok 19 ods. 2 prvá veta nariadenia č. 404/93 stanovuje:

„Na základe osobitných výpočtov za každú kategóriu prevádzkovateľov [A a B], každý prevádzkovateľ získa dovoznú licenciu na základe priemerných množstiev banánov, ktoré predal za posledné tri roky, za ktoré sú údaje dostupné."

Nariadenie (EHS) č. 1442/93

7 Komisia prijala 10. júna 1993 nariadenie (EHS) č. 1442/93 stanovujúce pravidlá uplatňovania systému dovozu banánov do Spoločenstva (Ú. v. ES L 142, s. 6, ďalej len „režim z roku 1993"). Tento režim bol platný do 31. decembra 1998.

8 V zmysle článku 5 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 1442/93 boli príslušné orgány členského štátu povinné stanoviť každý rok pre každého prevádzkovateľa kategórie A a B, ktorí sú u nich registrovaní, priemer množstiev uvedených na trh

počas troch rokov pred rokom, ktorý predchádza roku, na ktorý bola otvorená kvóta, rozdelených podľa povahy úloh vykonávaných prevádzkovateľom v zmysle článku 3 ods. 1 tohto nariadenia. Tento priemer sa nazýval „referenčné množstvo".

9 Článok 14 ods. 2 nariadenia č. 1442/93 v znení nariadenia Komisie (ES) č. 2444/94 z 10. októbra 1994 (Ú. v. ES L 261, s. 3) stanovoval:

„Žiadosti o dovozné licencie sú uložené u príslušných orgánov každého členského štátu v priebehu prvých siedmich dní posledného mesiaca štvrťroka predchádzajúcemu štvrťroku, na ktorý boli licencie vystavené." [*neoficiálny preklad*]

Nariadenie (ES) č. 1637/98

10 Nariadenie Rady (ES) č. 1637/98 z 20. júla 1998, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 404/93 (Ú. v. ES L 210, s. 28; Mim. vyd. 03/023, s. 304), prinieslo s účinnosťou od 1. januára 1999 dôležité zmeny a doplnenia v súvislosti so spoločnou organizáciou trhu s banánmi. Tieto zmeny a doplnenia sa týkajú predovšetkým článkov 16 až 20 nariadenia č. 404/93 obsiahnutých v hlave IV (Obchodovanie s tretími krajinami).

11 Článok 18 ods. 1 nariadenia č. 404/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98 (ďalej len „nariadenie č. 404/93"), upravovalo otvorenie ročnej colnej

kvóty 2 200 000 ton (čistá hmotnosť) na dovozy banánov z tretích štátov a netradičných AKT banánov. Dovozy banánov z tretích štátov podľa colnej kvóty podliehali clu 75 ecu na tonu, zatiaľ čo dovozy netradičných AKT banánov nepodliehali žiadnemu clu.

12 Článok 18 ods. 2 nariadenia č. 404/93 upravoval otvorenie dodatočnej colnej kvóty 353 000 ton (čistá hmotnosť) každý rok na dovozy banánov z tretích štátov a netradičných AKT banánov. Dovozy banánov z tretích štátov podľa tejto colnej kvóty podliehali clu 75 ecu na tonu, zatiaľ čo dovozy netradičných AKT banánov nepodliehali žiadnemu clu.

13 V zmysle článku 19 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 404/93:

„Pri spravovaní tarifných kvót uvedených v článku 18 ods. 1 a 2 a dovozov tradičných AKT banánov sa postupuje v súlade s metódou, ktorá vychádza z tradičných obchodných tokov (‚tradičné/nové')."

14 Podľa článku 20 písm. d) a e) nariadenia č. 404/93 má Komisia právomoc v súlade so systémom riadiaceho výboru pre banány upraveným v článku 27 tohto nariadenia schváliť ustanovenia upravujúce spravovanie tarifných kvót upravených v článku 18 nariadenia, teda ustanovenia, ktoré zahŕňajú predovšetkým „zvláštne ustanovenia

potrebné na uľahčenie prechodu od dovozných úprav platných od 1. júla 1993 k... úpravám hlavy IV [nariadenia č. 404/93]" a „potrebné opatrenia na zabezpečenie rešpektovania povinností vyplývajúcich z dohôd uzatvorených Spoločenstvom podľa článku [300 ES]".

Nariadenie (ES) č. 2362/98

15 Dňa 28. októbra 1998 prijala Komisia nariadenie (ES) č. 2362/98, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa režimu dovozu banánov do Spoločenstva (Ú. v. ES L 293, s. 32). V zmysle článku 31 nariadenia č. 2362/98 sa nariadenie č. 1442/93 ruší od 1. januára 1999. Nové ustanovenia o správe dovozných licencií v rámci colných kvót sú obsiahnuté v hlavách I, II a IV nariadenia č. 2362/98 (ďalej len „systém z roku 1999").

16 Je potrebné poukázať na nasledujúce rozdiely medzi režimom z roku 1993 a režimom z roku 1999:

— režim z roku 1999 nerobí rozdiely vo vzťahu k činnostiam, ktoré vykonávajú prevádzkovatelia,

— berie do úvahy množstvá dovezených banánov,

— zvyšuje colné kvóty a podiel priznaný novým prevádzkovateľom,

— dovozné licencie sú v zmysle systému z roku 1999 spravované bez odkazu na pôvod (štáty AKT alebo tretie krajiny) banánov.

17 Článok 2 nariadenia č. 2362/98 okrem iného stanovuje, že colné kvóty uvedené v článku 18 ods. 1 a 2 a tradičné AKT banány uvedené v článku 16 nariadenia č. 404/93 sú otvorené v rozsahu:

— 92 % pre tradičných prevádzkovateľov definovaných v článku 3 nariadenia č. 2362/98,

— 8 % pre nových prevádzkovateľov definovaných v článku 7 tohto nariadenia.

18 Z článku 4 ods. 1 nariadenia č. 2362/98 vyplýva, že každý tradičný prevádzkovateľ zaregistrovaný v členskom štáte získa každý rok pre všetky miesta pôvodu uvedené

v prílohe I tohto nariadenia jediné referenčné množstvo určené podľa množstva banánov, ktoré skutočne doviezol počas referenčného obdobia. Podľa článku 4 ods. 2 sú referenčným obdobím dovozov vykonaných v roku 1999 roky 1994 až 1996.

19 Článok 6 ods. 1 nariadenia č. 2362/98 stanovuje, že „každý rok najneskôr 30. septembra po nevyhnutných kontrolách a overeniach stanovia príslušné orgány v súlade s článkami 3, 4 a 5 pre každého tradičného prevádzkovateľa jediné dočasné referenčné množstvo podľa priemeru množstiev banánov, ktoré boli skutočne dovezené z miest pôvodu uvedených v prílohe I počas referenčného obdobia" [*neoficiálny preklad*]. Referenčné množstvo sa stanoví podľa trojročného priemeru aj v prípade, že dovozca počas časti tohto obdobia vôbec nedovážal. Podľa článku 6 ods. 2 prvej vety predkladajú príslušné orgány každý rok Komisii zoznam tradičných prevádzkovateľov, ktorí sú u nich registrovaní, ako aj ich celkové dočasné referenčné množstvá.

20 Ustanovenia o vydávaní dovozových licencií sú upravené článkami 14 až 22 nariadenia č. 2362/98.

21 Článok 14 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje, že „na prvé tri štvrťroky môže byť na účely vydávania dovozných licencií určené orientačné množstvo vyjadrené ako rovnaké percento dostupných množstiev pre každé z miest pôvodu uvedených v prílohe I" [*neoficiálny preklad*].

22 V zmysle článku 15 ods. 1 tohto nariadenia „žiadosti o dovozné licencie sa podávajú na každý štvrťrok príslušným orgánom členského štátu, v ktorom sú prevádzkovatelia registrovaní, v priebehu prvých siedmich dní mesiaca predchádzajúceho štvrťroku, na ktorý sú vydané licencie" [*neoficiálny preklad*].

23 Článok 17 uvedeného nariadenia stanovuje, že „v prípade, že množstvá, ktoré sú predmetom žiadostí o licencie, citeľne prekročili za štvrťrok a pre jedno alebo viacero miest pôvodu uvedených v prílohe I orientačné množstvo prípadne určené v zmysle článku 14 alebo prekročili dostupné množstvá, stanoví sa percentuálne zníženie, ktoré sa uplatní na požadované množstvá" [*neoficiálny preklad*].

24 Článok 18 nariadenia č. 2362/98 znie:

„1. Ak bolo v zmysle článku 17 určené percentuálne zníženie pre jedno alebo viac miest pôvodu, môže prevádzkovateľ, ktorý požiadal o dovoznú licenciu pre toto miesto alebo tieto miesta pôvodu najmä:

a) vzdať sa používania licencie oznámením adresovaným orgánu príslušnému na vystavenie licencií v lehote desiatich pracovných dní odo dňa uverejnenia nariadenia, ktoré stanovuje percentuálne zníženie; v takomto prípade bude okamžite uvoľnená zábezpeka poskytnutá za licenciu, alebo

b) podať jednu alebo viac iných nových žiadostí o licenciu pre miesta pôvodu, v súvislosti s ktorými Komisia uverejnila dostupné množstvá a to do celkovej výšky rovnakej alebo nižšej ako množstvo, ktoré je predmetom žiadosti, ale ktoré nie je pokryté pôvodnou licenciou. Takáto žiadosť sa podá v lehote uvedenej v bode a) a podlieha všetkým podmienkam, ktoré sa vzťahujú na žiadosť o licenciu.

2. Komisia bezodkladne určí množstvá, pre ktoré môžu byť vydané licencie pre dotknuté miesto pôvodu alebo miesta pôvodu." [*neoficiálny preklad*]

25 Článok 19 ods. 1 prvý pododsek tohto nariadenia okrem iného spresňuje, že „príslušné orgány vydajú dovozné licencie na nasledujúci štvrťrok najneskôr 23. deň posledného mesiaca každého štvrťroka" [*neoficiálny preklad*].

26 Článok 20 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Nepoužité množstvá, na ktoré sa vzťahuje licencia, musia byť na základe žiadosti znova pridelené rovnakému prevádzkovateľovi, či je to vlastník alebo postupník, na obdobie nasledujúceho štvrťroka, ale vždy v priebehu roku vydania prvej licencie. Zábezpeka zostane zachovaná v pomere k nepoužitým množstvám." [*neoficiálny preklad*]

27 V hlave V nariadenia č. 2362/98 je upravených niekoľko prechodných ustanovení na rok 1999. V zmysle článku 28 ods. 1 tohto nariadenia museli byť žiadosti o licencie na rok 1999 predložené prevádzkovateľmi najneskôr 13. novembra 1998. K týmto žiadostiam museli okrem iného tradiční prevádzkovatelia priložiť označenie celkových množstiev banánov, ktoré skutočne doviezli počas každého roku v rámci referenčného obdobia 1994 až 1996, čísla všetkých licencií a výpisy z licencií použitých na tieto dovozy, ako aj odkazy na všetky dokumenty dokazujúce zaplatenie cla.

28 Príloha I nariadenia č. 2362/98 stanovuje rozdelenie colných kvót uvedených v článku 18 ods. 1 a 2 nariadenia č. 404/93, ako aj tradičné množstvo AKT (857 000 ton).

Nariadenie (ES) č. 250/2000

29 Cieľom nariadenia Rady (ES) č. 250/2000 z 1. februára 2000 o dovoze banánov v rámci colných kvót a tradičných AKT banánov a o stanovení orientačných množstiev na druhý štvrťrok roku 2000 (Ú. v. ES L 26, s. 6) je, tak ako to vyplýva z jeho prvého odôvodnenia a jeho článku 1, zabezpečiť pred prijatím reformy

systému dovozu banánov do Spoločenstva „kontinuitu zásobovania trhu Spoločenstva a obchodu" [*neoficiálny preklad*] uplatnením ustanovení nariadenia č. 2362/98, predovšetkým vo vzťahu k tradičným prevádzkovateľom registrovaným v roku 1999 podľa článku 5 nariadenia č. 2362/98.

Nariadenie (ES) č. 216/2001

30 Rada Európskej únie prijala 29. januára 2001 nariadenie (ES) č. 216/2001, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 404/93 (Ú. v. ES L 31, s. 2; Mim. vyd. 03/031, s. 226). Článok 1 bod 1 nariadenia č. 216/2001 zmenil články 16 až 20 nariadenia č. 404/93.

31 Nariadenie Komisie č. 896/2001 zo 7. mája 2001 ustanovujúce podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva (Ú. v. ES L 126, s. 6; Mim. vyd. 03/032, s. 150) definovalo takto zmenené ustanovenia o uplatňovaní hlavy IV nariadenia č. 404/93. Tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. júla 2001 v súlade s článkom 32 druhým odsekom nariadenia č. 896/2001.

Skutkové okolnosti

32 Skutkové okolnosti bol v napadnutom rozsudku zhrnuté takto:

„29 Žalobcovia sú dovozcami banánov latinsko-amerického pôvodu. Sú registrovaní ako tradiční prevádzkovatelia na príslušných vnútroštátnych orgánoch (Talian-

sko, a pokiaľ ide o London Fruit Ltd, Spojené kráľovstvo) a od týchto orgánov získali dočasné individuálne referenčné množstvá na rok 1999. Mohli teda získať dovozové licencie na banány z tretích krajín na obdobie prvých troch štvrťrokov roku 1999.

30 Skutkové okolnosti veci T-93/00 sa týkajú štvrtého štvrťroka roku 1999. Žalobcovia podali na príslušné vnútroštátne orgány žiadosti o dovozné licencie na zostatok ich dočasných referenčných množstiev na tento štvrťrok. Ich žiadostiam bolo vyhovené do výšky množstiev dostupných na dovoz banánov z tretích krajín, ktoré boli uverejnené v prílohe nariadenia Komisie (ES) č. 1824/1999 z 20. augusta 1999, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1623/1999, ktorým sa stanovujú množstvá na dovoz banánov do Spoločenstva na štvrtý štvrťrok roku 1999 v rámci colných kvót a množstiev tradičných AKT banánov (Ú. v. ES L 221, s. 6).

31 V súvislosti so žiadosťami, ktorým nemohlo byť vyhovené, mali žalobcovia ešte možnosť požiadať o dovozné licencie na množstvo 308 978,252 ton tradičných AKT banánov, čo je množstvo stanovené nariadením Komisie (ES) č. 1998/1999 zo 17. septembra 1999 o vydávaní dovozných licencií na banány v rámci colných kvót a množstiev tradičných AKT banánov na štvrtý štvrťrok roku 1999 a o predkladaní nových žiadostí (Ú. v. ES L 247, s. 10). Žalobcovia takto požiadali o dovozné licencie na AKT banány v rámci limitu zostatkových množstiev, ktoré im boli k dispozícii, v súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia č. 2362/98. Dovozné licencie na zostatkové množstvá ich jednotlivých referenčných množstiev boli rozdelené takto:

Alessandrini Srl	2 050 kg
Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	1 859 kg

Arpigi SpA	757 kg
Bestfruit Srl	2 637 kg
Co-Frutta SpA	209 392 kg
Co-Frutta Soc. coop. arl	30 207 kg
Dal Bello Sife Srl	1 533 kg
Frigofrutta Srl	2 990 kg
Garletti Snc	4 419 kg
London Fruit Ltd	286 004 kg

32 Príslušné vnútroštátne orgány vystavili 13. októbra 1999 žalobcom dovozné licencie na AKT banány na celé množstvo, ktoré bolo predmetom žiadosti.

33 Napriek viacerým pokusom sa žalobcom nepodarilo získať zásoby AKT banánov.

34 V tejto situácii žalobcovia 18. novembra 1999 požiadali Komisiu, opierajúc sa o článok 232 ES, aby:

— prijala potrebné opatrenia, ktoré by im umožnili použiť licencie na štvrtý štvrťrok vydané na dovoz z krajín AKT, aby mohli realizovať dovoz banánov z krajín Latinskej Ameriky alebo iných tretích krajín,

— v každom prípade zabezpečila uvoľnenie záruk za tieto licencie, keďže neboli použité a táto skutočnosť nebola spôsobená ich držiteľom.

35 Keďže žalobcovia nedostali na túto žiadosť odpoveď, upriamili faxom z 22. decembra 1999 pozornosť Komisie na skutočnosť, že platnosť dotknutých licencií sa skončí 7. januára 2000, a vyzvali ju, aby zaujala stanovisko k ich požiadavkám.

36 Listom č. 02418 z 26. januára 2000... adresovaným právnemu zástupcovi žalobcov odpovedala Komisia takto:

„Vo svojom liste z 22. decembra 1999 odkazujete na ťažkosti, ktoré mali určití prevádzkovatelia pri používaní dovozných licencií na banány vystavených na štvrtý štvrťrok roku 1999, predovšetkým na dovoz banánov pochádzajúcich z krajín AKT.

Predovšetkým je dôležité uviesť, že povaha týchto problémov je v podstate obchodného rázu a z toho dôvodu súvisí s činnosťami hospodárskych subjektov. Uvedený problém sa týka hľadania obchodných partnerov na nákup a prepravu určitých výrobkov a v tomto prípade predovšetkým banánov pochádzajúcich z krajín AKT. Hoci je to poľutovaniahodné, skutočnosť, že Vaši klienti neboli schopní uzavrieť zmluvy na dodanie AKT banánov, je súčasťou obchodného rizika, ktoré prevádzkovatelia bežne podstupujú.

Na záver poukazujeme na to, že tieto ťažkosti sa týkajú len určitých prevádzkovateľov, ktorých charakteristické vlastnosti nie sú spresnené, a že zásah Komisie by mohol týchto prevádzkovateľov favorizovať na úkor ostatných, ktorí podstúpili riziká súvisiace s ich zmluvnými povinnosťami."

37 Okrem toho vnútroštátne orgány si ponechali zábezpeky poskytnuté žalobcami po tom, ako usúdili, že dôvody uvedené žalobcami s cieľom vrátiť poskytnuté zábezpeky, nie sú vyššou mocou, ktorá by bola jediným predpokladom možného vrátenia zábezpeky.

38 Skutkové okolnosti veci T-46/01 sa týkali štvrtého štvrťroku roku 2000. Za tento štvrťrok bol zostatok dostupných individuálnych referenčných množstiev pre každého zo žalobcov nasledujúci:

Alessandrini Srl	5 667 kg

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	5 140 kg
Arpigi SpA	15 792 kg
Bestfruit Srl	7 290 kg
Co-Frutta SpA	236 746 kg
Co-Frutta Soc. coop. arl	80 301 kg
Dal Bello Sife Srl	4 110 kg
Frigofrutta Srl	8 266 kg
Garletti Snc	7 329 kg
London Fruit Ltd	324 124 kg

39 Vzhľadom na to, že žiadosti o licencie na banány z tretích krajín prekročili dostupné množstvá, nariadenie Komisie (ES) č. 1971/2000 o vydávaní dovozných licencií na banány v rámci colných kvót a na množstvá tradičných AKT banánov na štvrtý štvrťrok roku 2000 a o predkladaní nových žiadostí (Ú. v. ES L 235, s. 10) stanovilo množstvá banánov stále dostupných na vývoz vo štvrtom štvrťroku roku 2000. V zmysle prílohy nariadenia mohli byť ešte vydané dovozné licencie na tradičné AKT banány do výšky 329 787,675 ton.

40 Žalobcovia o dovozné licencie na tieto banány pôvodu AKT nepožiadali.

41 Odvolávajúc sa na článok 232 ES požiadali žalobcovia 10. októbra 2000 Komisiu, aby prijala opatrenia v zmysle článku 20 písm. d) nariadenia č. 404/93, na základe ktorých by mohli získať na štvrtý štvrťrok roku 2000 dovozné licencie na banány z tretích krajín na zostatok individuálnych referenčných množstiev, ktoré im boli priznané. Subsidiárne požiadali Komisiu, aby im nahradila ušlý zisk z dôvodu nemožnosti dovozu týchto banánov a ich uvedenia na trh.

42 Listom AGR 030905 z 8. decembra 2000... adresovaným právnemu zástupcovi žalobcov zamietla Komisia tieto žiadosti nasledujúcimi slovami:

„Vo Vašom liste z 10. októbra 2000 informujete Komisiu o ťažkostiach, ktoré majú niektorí prevádzkovatelia pri získavaní banánov s cieľom úplne využiť referenčné množstvá vo štvrtom štvrťroku, ktoré im boli oznámené na rok 2000 v rámci režimu colných dovozných kvót.

Ťažkosti, na ktoré poukazujete, sú v podstate obchodnej povahy. Musíme, žiaľ, zdôrazniť, že právna úprava Spoločenstva nepriznáva Komisii v tejto oblasti žiadnu právomoc. Sami túto situáciu uznávate, keď uvádzate, že prevádzkovatelia, ktorí nemajú pravidelný kontakt s pestovateľmi AKT banánov, majú problémy pri získavaní tohto tovaru.

Ďalej uvádzate, že prevádzkovatelia, ktorých zastupujete, nemohli využiť celkové referenčné množstvo, ktoré im bolo priznané.

Musíme spresniť, že z právneho hľadiska referenčné množstvá len vytvárajú otvorené možnosti pre prevádzkovateľov určené na základe ich predchádzajúcich činností, uplatňujúc právnu úpravu Spoločenstva, a dotknutým subjektom len poskytujú právo predložiť žiadosti na získanie dovozných licencií s cieľom mať možnosť vykonať obchodné činnosti, na ktorých sa dohodli s dodávateľmi v krajinách výroby.

Na záver musíme dodať, že na základe informácií, ktoré ste Komisii predložili, sa zdá, že ťažkosti, na ktoré ste poukázali, nemajú ‚prechodný charakter' v tom zmysle, že by mohli byť pripísané prechodu z režimu pred rokom 1999 na režim, ktorý sa uplatňoval od roku 1999. Ustanovenie článku 20 písm. d) nariadenia... č. 404/93 preto neumožňuje Komisii prijať osobitné opatrenia, ktoré navrhujete."

Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok

33 Žalobcovia návrhmi podanými do kancelárie Súdu prvého stupňa 19. apríla 2000 a 1. marca 2001 podali žaloby, ktorými sa dovolávali zrušenia listu z 26. januára 2000 a listu z 8. decembra 2000 (ďalej len „sporné listy"), ako aj náhrady ujmy, ktorú údajne utrpeli.

34 Uznesením predsedu piatej komory Súdu prvého stupňa z 15. októbra 2002 boli veci T-93/00 a T-46/01 spojené na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku z dôvodu ich vzájomnej súvislosti.

35 Žalobcovia uvádzali na podporu svojich žalôb prostredníctvom námietky tri žalobné dôvody týkajúce sa nezákonnosti nariadenia č. 2362/98, založené, po prvé, na porušení nariadenia č. 404/93, po druhé, na porušení práva vlastniť majetok, ako aj zásady hospodárskej slobody, a po tretie, na porušení zásady zákazu diskriminácie. Okrem toho sa odvolatelia opierali o štvrtý žalobný dôvod, ktorý je založený na porušení článku 20 písm. d) nariadenia č. 404/93.

36 V bodoch 76 až 81 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa zamietol žalobné dôvody založené na nezákonnosti nariadenia č. 2362/98 vzhľadom na to, že žalobcovia nepreukázali priamu právnu súvislosť medzi spornými listami na jednej strane a ustanoveniami dotknutého nariadenia, ktorých nezákonnosť namietali prostredníctvom námietky, na strane druhej.

37 Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na porušení článku 20 písm. d) nariadenia č. 404/93, Súd prvého stupňa v bodoch 85 až 96 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia neprekročila medze svojej právomoci voľnej úvahy tým, že zamietla požiadavky žalobcov na prijatie opatrení podľa tohto ustanovenia s cieľom odstrániť ťažkosti, ktoré žalobcovia údajne mali z dôvodu prechodu z režimu z roku 1993 na režim z roku 1999.

38 Návrhy na zrušenie predložené žalobcami vo veciach T-93/00 a T-46/01 boli potom zamietnuté.

39 Pokiaľ ide o návrhy na náhradu ujmy, ktorú žalobcovia údajne utrpeli, Súd prvého stupňa rozhodol takto:

„106 V zmysle ustálenej judikatúry je pre vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva potrebné splniť niekoľko podmienok týkajúcich sa nezákonnosti vytýkaného postupu orgánov Spoločenstva, skutočnosti škody a existencie príčinnej súvislosti medzi postupom a údajnou ujmou (rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 1990, Sonito a i./Komisia, C-87/89, Zb. s. I-1981, bod 16, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. októbra 1998, TEAM/Komisia, T-13/96, Zb. s. II-4073, bod 68).

107 Keďže jedna z troch podmienok vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva nie je splnená, musí sa žaloba zamietnuť v celom rozsahu bez toho, aby bolo nevyhnutné skúmať ostatné podmienky (rozsudok Súdneho dvora z 15. septembra 1994, KYDEP/Rada a Komisia, C-146/91, Zb. s. I-4199, bod 81).

108 V tomto prípade je nutné konštatovať, že podmienka príčinnej súvislosti nie je splnená. Vo veci T-93/00 je príčinou údajnej ujmy skutočnosť, že žalobcovia nemohli nájsť dodávateľov, ktorí by im mohli dodať AKT banány

v priebehu štvrtého štvrťroku roku 1999. Vo veci T-46/01 ušlý zisk, na ktorý sa žalobcovia odvolávajú, vyplýva priamo z nedostatku ich starostlivosti. Nepožiadali o dovozné licencie na AKT banány na štvrtý štvrťrok roku 2000 za podmienok upravených nariadením č. 1971/2000 po tom, ako boli vyčerpané množstvá banánov z tretích krajín. Okrem toho napriek problémom, s ktorými sa borili vo štvrtom štvrťroku roku 1999, sa nepokúsili uzavrieť zmluvy s dodávateľmi AKT banánov v priebehu roka 2000, aby mohli získať zásoby banánov v štvrtom štvrťroku tohto roku.

109 Keďže jedna z podmienok vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva nebola splnená, je potrebné zamietnuť návrhy na náhradu ujmy vo veciach T-93/00 a T-46/01."

Odvolanie

40 Vo svojom odvolaní odvolatelia navrhujú, aby Súdny dvor:

— čiastočne zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom zamieta ich návrhy na náhradu škody, ktorú údajne utrpeli,

— zaviazal Komisiu na náhradu škody, ktorú utrpeli, keďže nezískali dovozné licencie na banány z tretích krajín,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania jednak pred Súdom prvého stupňa a jednak v rámci odvolacieho konania.

41 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie,

— subsidiárne, za predpokladu čiastočného zrušenia napadnutého rozsudku vrátil vec Súdu prvého stupňa na účely rozhodnutia vo veci samej o návrhu na náhradu škody,

— subsidiárne v druhom rade, zamietol tento návrh vo veci samej a

— v každom prípade zaviazal odvolateľov na náhradu trov konania v oboch stupňoch.

42 Na podporu svojho odvolania sa odvolatelia odvolávajú na dva odvolacie dôvody. V prvom odvolacom dôvode tvrdia, že Súd prvého stupňa neposúdil právne argumenty, na ktorých boli postavené ich návrhy na náhradu utrpenej ujmy. V druhom odvolacom dôvode vytýkajú Súdu prvého stupňa, že vzal do úvahy návrhy, ktoré sú čiastočne odlišné od návrhov obsiahnutých v ich žalobách.

O odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

43 Po prvé odvolatelia tvrdia, že Súdny dvor v bode 108 napadnutého rozsudku nesprávne usúdil, že ujma, ktorú uvádzajú, vyplýva zo skutočnosti, že odvolateľom sa nepodaril dovoz AKT banánov.

44 Vo svojich žalobách však odvolatelia v skutočnosti kritizovali skutočnosť, že nemohli úplne využiť dovozné licencie tak, ako ich oprávňovali ich referenčné množstvá,

ktoré boli založené výlučne na dovoze banánov z tretích krajín. Táto okolnosť vyplývala z nariadenia č. 2362/98, ktoré svojvoľne postihovalo tradičných dovozcov banánov z tretích krajín.

45 Aj keď odvolatelia súhlasia s posúdením Súdu prvého stupňa, že nejestvuje priama právna súvislosť medzi nariadením č. 2362/98 a spornými listami, čo viedlo Súd prvého stupňa k tomu, aby v bode 81 vyhlásil námietky o nezákonnosti, ktoré boli uplatnené v rámci žalôb o neplatnosť smerujúcich proti týmto listom za neprípustné, odvolatelia tvrdia, že Súd prvého stupňa pri posudzovaní príčinnej súvislosti medzi postupom, ktorý bol vytýkaný Komisii, a ujmou, ktorú odvolatelia uvádzajú, neprávom nezohľadnil údajnú nezákonnosť uvedeného nariadenia.

46 Po druhé odvolatelia tvrdia, že v bodoch 47 a 48 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa čiastočne skreslil to, čoho sa odvolatelia domáhali, pretože usúdil, že žiadajú náhradu ujmy, ktorá bola spôsobená spornými listami, kým z týchto návrhov jasne vyplývalo, že základná príčina škody spočívala v nezákonnosti nariadenia č. 2362/98.

47 Komisia spochybňuje prípustnosť odvolania ako celku. Tvrdí, že odvolatelia sa snažia zmeniť predmet konania pred Súdom prvého stupňa a priviesť tým Súdny dvor k rozhodovaniu priamo o mimozmluvnej zodpovednosti, ktorá vyplýva len zo skutočnosti prijatia nariadenia č. 2362/98.

48 Na jednej strane však zo žalôb v prvom stupni jasne vyplýva, že príčina údajnej škody nespočíva hlavne ani výlučne v nariadení č. 2362/98, ale v skutočnosti, že Komisia neprijala požadované opatrenia na nápravu následkov, ktoré malo údajne uplatniť nariadenie na odvolateľov tým, že im bol odmietnutý prospech z opatrení prijatých v zmysle článku 20 písm. d) nariadenia č. 404/93. Inak povedané, odvolatelia napadli zákonnosť nariadenia č. 2362/98 len preto, že boli na základe neho prijaté sporné listy, ktorými im bol odmietnutý prospech z prechodných opatrení.

49 Na druhej strane Komisia tvrdí, že odvolatelia jednak vo veci T-93/00 a jednak vo veci T-46/01 len tvrdili, že Súd prvého stupňa mal „zaviazať Komisiu na náhradu škody v súlade s článkom 235 a článkom 288 ods. 2 Zmluvy ES", ako to vyplýva z bodu 2 návrhov na začatie konania v oboch zmienených veciach. Odvolatelia nespochybnili zhrnutie ich návrhov nachádzajúce sa v správe pre pojednávanie týkajúcej sa týchto vecí, pričom toto zhrnutie bolo v rovnakom znení zahrnuté v napadnutom rozsudku.

50 Komisia subsidiárne tvrdí, že odvolanie sa musí zamietnuť ako nedôvodné.

51 Pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod, Komisia tvrdí, že ani z rozdelenia referenčného množstva, ani z relevantných dovozných licencií nevyplýva reálna dostupnosť

banánov do výšky tohto množstva. Individuálne referenčné množstvo prevádzkovateľa predstavuje maximálne množstvo, na ktoré môže počas určitého roka predložiť žiadosť o dovoznú licenciu, aby mohol mať prospech z práv vyplývajúcich z colných kvót, ale bez istoty, že toto množstvo bude skutočne dostupné.

52 Súd prvého stupňa sa obmedzil na posúdenie podmienky príčinnej súvislosti medzi postupom vytýkaným Komisii a údajnou ujmou a v bode 108 napadnutého rozsudku usúdil, že aj keď odvolatelia nedoviezli žiadne banány, stalo sa tak z dôvodu ťažkostí obchodnej povahy pri hľadaní zásobovateľov a dokonca z dôvodu ich vlastnej nedbanlivosti, keďže sa nesnažili získať želané množstvo banánov na trhu, a nie z dôvodu postupu Komisie a konkrétne jej odmietnutia prijatia prechodných opatrení po prechode zo systému dovozu z roku 1993 na systém z roku 1999. Tieto úvahy, ktoré sú tiež uvedené v bodoch 88 až 90, 95 a 96 napadnutého rozsudku, neboli odvolaním napadnuté a v súčasnosti sú právoplatné. Za týchto okolností nie je údajná nezákonnosť nariadenia č. 2362/98 relevantná na účely posúdenia návrhov na náhradu ujmy.

53 Pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod, Komisia tvrdí, že Súd prvého stupňa len zhrnul návrhy odvolateľov vo svetle všetkých tvrdení, ktoré predložili písomne i ústne. Tvrdí, že z týchto tvrdení je zjavné, že príčina údajnej ujmy spočíva v skutočnosti, že Komisia neprijala opatrenia, na základe ktorých by bolo možné napraviť následky, ktoré podľa odvolateľov vyplynuli z nariadenia č. 2362/98. Z tohto pohľadu bolo úplne akceptovateľné stanoviť súvislosť medzi údajnou škodou a spornými listami. Komisia tiež poukazuje na zhrnutie návrhov obsiahnutých v správe pre pojednávanie, ktoré odvolatelia nikdy nenapadli.

54 Komisia dodáva, že ak by bol Súd prvého stupňa rozhodol, že návrh na náhradu škody bol založený výlučne na sporných listoch, ktorých zákonnosť Súd prvého stupňa predtým uznal, nebol by skúmal príčinnú súvislosť, keďže v prípade neprítomnosti nezákonného postupu by zodpovednosť Komisie bola v každom prípade vylúčená.

Posúdenie Súdnym dvorom

55 Prvý i druhý odvolací dôvod predložený odvolateľmi na podporu ich odvolania sú založené na výhrade, že Súd prvého stupňa nepreskúmal zákonnosť nariadenia č. 2362/98, predovšetkým v súvislosti s nariadením č. 404/93, základným právom vlastniť majetok, právom slobodného výkonu hospodárskej činnosti a zásadou zákazu diskriminácie.

56 Za týchto okolností je vhodné zdôrazniť, že na účel zamietnutia existencie príčinnej súvislosti medzi postupom, ktorý sa vytýka Komisii, a údajnou ujmou v bode 108 napadnutého rozsudku sa Súd prvého stupňa nemohol v súvislosti s vecou T-93/00 obmedziť na konštatovanie, že príčina ujmy súvisela so skutočnosťou, že „odvolatelia nemohli nájsť dodávateľov, ktorí by im mohli dodať AKT banány v priebehu štvrtého štvrťroku roku 1999", a v súvislosti s vecou T-46/01, že ujma vyplýva priamo z nedostatku... starostlivosti" odvolateľov.

57 Na účely vylúčenia zodpovednosti Komisie mal Súd prvého stupňa overiť, či okrem ťažkostí odvolateľov s plným využitím ich referenčných množstiev a dovozných

licencií nespočívala príčina ujmy, ktorú uvádzajú, v údajnej nezákonnosti nariadenia č. 2362/98 a konkrétne v metóde jednotnej správy colných kvót stanovenej Komisiou, ktorá podľa tvrdenia odvolateľov priamo spôsobila obchodné ťažkosti tradičných prevádzkovateľov z tretích krajín, ktorí boli nakoniec donútení k dovozu AKT banánov.

58 Takéto overenie Súdom prvého stupňa bolo potrebné o to viac, že údajná nezákonnosť nariadenia č. 2362/98 bola podstatnou súčasťou odôvodnenia uvedeného v žalobách odvolateľmi, ktorí chceli preukázať nepriaznivý dosah tejto právnej úpravy na hospodársku činnosť podnikov tradične dovážajúcich banány z tretích krajín vo svetle ťažkostí, s ktorými sa stretli pri zásobovaní AKT banánmi.

59 Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa tým, že nepreskúmal, či údajná nezákonnosť nariadenia č. 2362/98 mohla byť príčinou ujmy uvádzanej odvolateľmi, neodôvodnil dostatočne napadnutý rozsudok, ktorý preto musí byť zrušený.

60 V súlade s článkom 61 prvým odsekom druhou vetou Štatútu Súdneho dvora môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Súdu prvého stupňa sám právoplatne rozhodnúť o veci samej, ak to stav konania dovoľuje. Tak je tomu v tomto prípade.

O veci samej

61 V zmysle ustálenej judikatúry je vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva podľa článku 288 druhého odseku ES podmienený splnením niekoľkých podmienok, pokiaľ ide o nezákonnosť postupu, ktorý sa vytýka inštitúciám Spoločenstva, skutočnosť škody a existenciu príčinnej súvislosti medzi postupom inštitúcie a údajnou ujmou (pozri predovšetkým rozsudky zo 7. mája 1992, Pesquerias De Bermeo a Naviera Laida/Komisia, C-258/90 a C-259/90, Zb. s. I-2901, bod 42, a KYDEP/Rada a Komisia, už citovaný, bod 19).

62 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade preskúmať nezákonný postup, ktorý sa vytýka Komisii.

63 Ako už bolo konštatované v bode 55 tohto rozsudku, odvolatelia napádajú zákonnosť nariadenia č. 2362/98 a na podporu svojho návrhu na zrušenie sporných listov uvádzajú prostredníctvom námietky tri odvolacie dôvody.

64 V prvom odvolacom dôvode odvolatelia tvrdia, že Komisia prijatím nariadenia č. 2362/98 prekročila právomoci, ktoré jej vyplývajú z nariadenia č. 404/93.

65 V druhom odvolacom dôvode odvolatelia tvrdia, že nemožnosť plného využitia ich referenčných množstiev na účel dovozu banánov z tretích krajín vyplýva výlučne z údajne nezákonného svojvoľného rozhodnutia Komisie zjednotiť správu colných kvót tretích krajín a colných kvót AKT. Týmto postupom Komisia porušila ich základné právo vlastniť majetok a základné právo na slobodné podnikanie.

66 V treťom odvolacom dôvode odvolatelia tvrdia, že Komisia tým, že umožnila prevádzkovateľom dovážajúcim tradičné AKT banány využiť celý ich dovoz týchto banánov a banánov z tretích krajín na účel získania dovozných licencií na banány z tretích krajín, vytvorila pre týchto prevádzkovateľov výhodnejšie dodávateľské podmienky v porovnaní s podmienkami pre tradičných dovozcov banánov z tretích krajín.

O prvom odvolacom dôvode

67 Prvý odvolací dôvod sa skladá z dvoch častí.

68 Po prvé odvolatelia tvrdia, že v článku 4 ods. 2 nariadenia č. 2362/98 vybrala Komisia ako referenčné obdobie na rozdelenie referenčných množstiev pre tradičných prevádzkovateľov obdobie troch rokov od roku 1994 do roku 1996, počas ktorého bolo účinné nariadenie č. 404/93. Komisia týmto zachovala a utvrdila výhodnejšiu

pozíciu, ktorú mali na základe Všeobecnej dohody o colných tarifách a obchode prevádzkovatelia kategórie B predtým, ako boli v roku 1997 orgánmi Svetovej obchodnej organizácie spochybnené určité časti ustanovení o obchode s tretími krajinami upravené nariadením č. 404/93.

69 V tomto ohľade, ako na to poukázal generálny advokát v bode 80 svojich návrhov, pokiaľ odvolatelia tvrdia, že im bolo znemožnené využiť dovozné licencie na referenčné množstvá, ktoré im boli priznané, keďže nemohli uzavrieť zmluvy na dodanie AKT banánov, a že táto údajná nefunkčnosť vyplýva z metódy jednotnej správy colných kvót a zovšeobecnenia referenčných množstiev stanoveného nariadením č. 2362/98, musí byť kritika v súvislosti s podrobnými pravidlami predchádzajúceho rozdelenia referenčných množstiev, ktorá nesúvisí s použitím dovozných licencií, zamietnutá z dôvodu jej zjavnej irelevantnosti.

70 Po druhé odvolatelia napádajú prijatie metódy jednotnej správy colných kvót, ktorá spolu so zovšeobecnením referenčných množstiev posilnila privilegované postavenie dovozcov AKT banánov.

71 Podľa odvolateľov znižuje jednotná správa colných kvót možnosti dovozu banánov z tretích krajín, zatiaľ čo v prípade dovozcov AKT banánov sú tieto možnosti zvýšené.

72 Podľa Komisie však jednotná správa colných kvót podporuje väčšiu plynulosť obchodu, ako aj pravdepodobne zvýšenú slobodu prevádzkovateľov v porovnaní so slobodou, ktorú im zabezpečovali skoršie dohody, predovšetkým tým, že umožňuje dovozcom AKT banánov a banánov z tretích krajín dovážať banány bez ohľadu na pôvod.

73 Komisia dodáva, že nevyužitie určitého množstva AKT banánov roku 1999 a roku 2000 nedokazuje, že nový režim rozdelenia kvót zvýhodňuje dovozcov AKT banánov. Táto okolnosť mohla vyplývať z ekonomických faktorov súvisiacich s výberom trhu.

74 V tejto súvislosti je potrebné hneď na začiatku pripomenúť, že v zmysle ustálenej judikatúry je z kontextu Zmluvy, v ktorom musí byť umiestnený článok 211 ES, a tiež z požiadaviek praxe zjavné, že pojem výkonu sa má vykladať extenzívne. Keďže len Komisia je v pozícii, z ktorej môže stále a pozorne sledovať trendy na poľnohospodárskom trhu a v prípade potreby rýchlo konať, môže na ňu Rada delegovať široké právomoci v tejto oblasti. Potom musia byť hranice týchto právomocí určené okrem iného podľa všeobecných základných cieľov organizácie dotknutého trhu (pozri rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, Nemecko/Komisia, C-239/01, Zb. s. I-10333, bod 54 a uvedenú judikatúru).

75 Súdny dvor takto rozhodol, že v záležitostiach týkajúcich sa poľnohospodárstva je Komisia splnomocnená prijať všetky vykonávacie opatrenia, ktoré sú potrebné alebo vhodné na výkon základnej právnej úpravy, za predpokladu, že nie sú v rozpore s takouto právnou úpravou alebo s vykonávacími predpismi prijatými Radou (pozri

najmä rozsudky Súdneho dvora z 15. mája 1984, Zuckerfabrik Franken, 121/83, Zb. s. 2039, bod 13; zo 17. októbra 1995, Holandsko/Komisia, C-478/93, Zb. s. I-3081, bod 31; zo 6. júla 2000, Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, C-356/97, Zb. s. I-5461, bod 24, a Nemecko/Komisia, už citovaný, bod 55).

76 V tomto prípade bolo nariadenie č. 2362/98 prijaté Komisiou na základe článku 20 nariadenia č. 404/93. Tento článok ju splnomocňuje na prijatie pravidiel uplatnenia hlavy IV tohto nariadenia vrátane okrem iného v zmysle článku 20 písm. d) a e) „zvláštn[ych] ustanoven[í] potrebn[ých] na uľahčenie prechodu od dovozných úprav platných od 1. júla 1993 k... úpravám hlavy IV [nariadenia č. 404/93]" a „potrebn[ých] opatren[í] na zabezpečenie rešpektovania povinností vyplývajúcich z dohôd uzatvorených spoločenstvom podľa článku [300] Zmluvy."

77 Pokiaľ ide konkrétne o správu colných kvót upravených v článku 18 ods. 1 a 2 nariadenia č. 404/93 a správu dovozu tradičných AKT banánov, právnym základom nariadenia č. 2362/98 je tiež článok 19 ods. 1 nariadenia č. 404/93. Toto ustanovenie splnomocňuje Komisiu na prijatie podrobných pravidiel potrebných na správu colných kvót a stanovuje, že zvolená metóda „vychádza z tradičných obchodných tokov".

78 Odvolatelia vo svetle judikatúry uvedenej v bode 75 tohto rozsudku nepreukázali, že metóda správy colných kvót prijatá v nariadení č. 2362/98 je v rozpore so základnou

právnou úpravou, ktorú vykonáva. Je nepochybné, že metóda berie do úvahy tradičné obchodné toky a umožňuje správu kvót a dovozu tradičných AKT banánov tak, ako je to uvedené, po prvé, v článku 18 ods. 1 a 2 a po druhé v článku 16 nariadenia č. 404/93.

79 Okrem toho základná právna úprava nezabraňuje správe dovozných licencií bez odkazu na pôvod banánov (štáty AKT alebo tretie krajiny).

80 Tvrdenie, podľa ktorého dotknutá metóda správy posilňovala privilegovanú pozíciu dovozcov AKT banánov, je vhodné ďalej skúmať v rámci analýzy tretieho odvolacieho dôvodu, ktorý je založený na porušení zásady zákazu diskriminácie.

81 Za týchto okolností a s výhradou ďalšieho skúmania tvrdenia uvedeného v predchádzajúcom bode sa musí druhá časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť, pretože nebolo preukázané, že Komisia nebrala ohľad na relevantnú základnú právnu úpravu v predmetnej oblasti alebo že zjavne prekročila hranice svojej právomoci pri výbere pravidiel uplatňovania, ktorú na ňu delegovala Rada.

82 Z toho vyplýva, že prvý odvolací dôvod predložený odvolateľmi na podporu ich odvolania sa musí zamietnuť.

O druhom odvolacom dôvode

83 Odvolatelia tvrdia, že nemožnosť plného využitia ich referenčných množstiev získaním dovozných licencií, ktoré boli reálne využiteľné na tieto celkové množstvá, vyplýva z rozhodnutia Komisie zjednotiť správu colných kvót týkajúcich sa banánov z tretích krajín a AKT banánov. Toto rozhodnutie znížilo možnosti dovozcov banánov z tretích krajín uviesť na trh množstvá banánov, ktoré sú pridelené každý rok, na nulu.

84 Na konci roku 1999 bola colná kvóta na banány AKT jedinou kvótou, ktorá ešte nebola využitá, no bez toho, aby bola reálne dostupná. Počas roku 2000 odvolatelia po tom, ako narazili na rovnaké ťažkosti pri získavaní zásob AKT banánov, prestali žiadať o dovozné licencie na tieto banány.

85 Za týchto okolností údajne porušila Komisia základné právo vlastniť majetok a právo slobodného podnikania, pretože prijala metódu jednotnej správy colných kvót.

86 V tomto ohľade je ustálenou judikatúrou, že právo vlastniť majetok, ako aj právo slobodného výkonu povolania sú súčasťou základných zásad práva Spoločenstva. Tieto zásady však nie sú absolútnymi výsadami, ale musia sa vnímať vo vzťahu k ich úlohe v spoločnosti. Potom možno obmedziť výkon práva vlastniť majetok a slobodný výkon povolania predovšetkým v kontexte spoločnej organizácie trhu za podmienky, že tieto obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré sleduje Spoločenstvo, a že nie sú neprimeraným a neúnosným zásahom vzhľadom na sledovaný cieľ, ktorý porušuje samotnú podstatu takto zaručených práv (pozri rozsudky Súdneho dvora z 13. decembra 1979, Hauer, 44/79, Zb. s. 3727, bod 32; z 11. júla 1989, Schräder, 265/87, Zb. s. 2237, bod 15, a z 13. júla 1989, Wachauf, 5/88, Zb. s. 2609, body 17 a 18). Zlučiteľnosť metódy jednotnej správy colných kvót s požiadavkami ochrany základných práv, na ktoré sa odvolávajú odvolatelia, sa musí posúdiť vo svetle týchto kritérií.

87 Pokiaľ ide o tvrdenia odvolateľov, je potrebné hneď na začiatku poukázať na to, že referenčné množstvo pridelené prevádzkovateľovi v rámci spoločnej organizácie trhu predstavuje maximálne množstvo, v rámci ktorého môže prevádzkovateľ počas relevantného roka predložiť žiadosť na dovozné licencie, aby mohol mať úžitok z práv súvisiacich s colnými kvótami. Pridelenie referenčných množstiev teda negarantuje ich dostupnosť ani právo prevádzkovateľov skutočne vyvážať všetky množstvá priznané v rámci colnej kvóty do Spoločenstva.

88 Pokiaľ ide na jednej strane o právo dovozcov banánov z tretích krajín vlastniť majetok, Súdny dvor už rozhodol, že toto právo nie je spochybnené zavedením kvót Spoločenstva a pravidiel ich rozdelenia. Žiaden hospodársky subjekt sa nemôže dovolávať práva vlastniť majetok v rámci podielu na trhu, ktorý ovládal v čase pred

zavedením spoločnej organizácie trhov, keďže takýto podiel na trhu je len dočasnou hospodárskou pozíciou vystavenou riziku zmeny okolností (pozri rozsudky z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, C-280/93, Zb. s. I-4973, bod 79, a z 10. marca 1998, Nemecko/Rada, C-122/95, s. I-973, bod 77).

89 Hospodársky subjekt sa nemôže dovolávať ani nadobudnutého práva alebo legitímnej dôvery na udržanie existujúcej situácie, ktorá môže byť zmenená rozhodnutiami inštitúcií Spoločenstva v rámci rozsahu ich právomoci voľnej úvahu (rozsudky Súdneho dvora z 28. októbra 1982, Faust/Komisia, 52/81, Zb. s. 3745, bod 27; zo 14. februára 1990, Delacre a i./Komisia, C-350/88, Zb. s. I-395, body 33 a 34, a z 5. októbra 1994, už citovaný, Nemecko/Rada, bod 89). To je ešte viac relevantné v prípade, ak musí byť existujúca situácia zmenená v záujme dodržania povinností vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktoré uzavrelo Spoločenstvo.

90 Pokiaľ ide na druhej strane o údajné porušenie práva slobodného výkonu povolania, je potrebné zdôrazniť, že zavedenie metódy jednotnej správy colných kvót, ako to vyplýva z nariadenia č. 2362/98, má naozaj takú povahu, že môže zmeniť konkurenčnú pozíciu dovozcov banánov z tretích krajín, pokiaľ na základe tejto metódy môžu všetci prevádzkovatelia bez rozdielu dovážať banány akéhokoľvek pôvodu. Hoci dovozcovia banánov z tretích krajín takto konkurujú dovozcom AKT banánov, už nepodliehajú, ako to správne uviedla Komisia, zníženiu svojich dovozov o 30 %, ktoré vyplývalo z predchádzajúceho režimu v prospech dovozcov AKT banánov kategórie B. Okrem toho môžu podľa nového systému kupovať AKT banány. Ťažkosti odvolateľov pri hľadaní dodávateľov, ktorí ich môžu zásobiť AKT banánmi, neovplyvňujú zákonnosť systému, ktorý im priznáva práve právo dovážať takéto banány v rámci kvót Spoločenstva.

91 V každom prípade z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že obmedzenia práva dovážať banány z tretích krajín, ktoré vyplývajú z otvorenia všetkých colných kvót a ich mechanizmu rozdelenia, sú nevyhnutné pri zavedení spoločnej organizácie trhu, ktorej cieľom je zabezpečenie ochrany cieľov článku 33 ES a rešpektovania medzinárodných povinností Spoločenstva. Takéto obmedzenia preto nenáležite nenarušujú slobodu výkonu povolania tradičných dovozcov banánov z tretích krajín (pozri rozsudky Súdneho dvora z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, už citovaný, body 82 a 87, ako aj z 10. marca 1998, Nemecko/Rada, už citovaný, bod 77).

92 Vo svetle už uvedeného treba druhý odvolací dôvod predložený odvolateľmi zamietnuť.

O treťom odvolacom dôvode

93 Odvolatelia tvrdia, že nariadenie č. 2362/98 tým, že priznalo dovozcom AKT banánov právo použiť jednak dovozy týchto banánov a jednak dovozy banánov z tretích krajín na účely stanovenia ich referenčných množstiev a vystavenia dovozných licencií na banány z tretích krajín, zabezpečilo pre týchto prevádzkovateľov priaznivejšie dodávateľské podmienky v porovnaní s podmienkami tradičných dovozcovia banánov z tretích krajín.

94 Komisia tým, že zaviedla metódu jednotnej správy colných kvót uplatniteľných na tretie krajiny a štáty AKT a zovšeobecnenie referenčných množstiev, porušila zásadu zákazu diskriminácie.

95 V tomto ohľade postačí konštatovať, že zásada zákazu diskriminácie zabraňuje skutočnosti, aby boli pri udeľovaní dovozných licencií posudzované hospodárske subjekty rozdielne, pretože všetky sú oprávnené v rámci hraníc referenčných množstiev dovážať z akéhokoľvek miesta pôvodu, a preto sa nachádzajú v rovnakej situácii.

96 Z toho vyplýva, že tretí odvolací dôvod predložený odvolateľmi na podporu ich odvolania musí byť zamietnutý.

97 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že žiaden z odvolacích dôvodov týkajúcich sa nezákonnosti predložených prostredníctvom námietky proti nariadeniu č. 2362/98 nemožno prijať.

98 Vzhľadom na to, že prvá podmienka mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v zmysle článku 288 druhého odseku ES nie je splnená, musí sa odvolanie zamietnuť v celom rozsahu bez toho, aby bolo potrebné preskúmať, či sú splnené ostatné

podmienky vzniku tejto zodpovednosti, a to skutočnosť údajnej škody a existencia príčinnej súvislosti medzi ňou a postupom vytýkaným dotknutému orgánu.

O trovách

99 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe článku 118 tohto istého rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať odvolateľov na náhradu trov konania a odvolatelia nemali úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ich na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 10. apríla 2003, Alessandrini a i./Komisia (T-93/00 a T-46/01) sa ruší.**

2. **Žaloby podané na Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev vo veciach T-93/00 a T-46/01 sa zamietajú.**

3. **Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc a London Fruit Ltd sú povinní nahradiť trovy konania v prvom stupni, ako aj v rámci odvolacieho konania.**

Podpisy